

Родне слова

штомесячны навуковы і метадычны часопіс

4/2023

(424)

красавік

ISSN 0234-1360

- **Дзмітрый Дрозд**

Шукаем нашчадкаў
Вінцэнта Дуніна-Марцінкевіча

- **Ванда Бароўка**

Аксіялагічны дыяпазон прозы
Платона Галавача

- **Людміла Клімовіч**

Сцэнічнае спасціжэнне
твораў Уладзіміра Караткевіча

- **Мікола Трус**

Беларуская швейкіяна
Яраслава Гашака

ЛІТАРАТУРА І ЧАС

Дрозд Дзмітрый. Шукаем нашчадкаў Вінцэнта Дуніна-Марцінкевіча	3
Бароўка Ванда. Аксіялагічны дыяпазон прозы Платона Галавача	8
Поўх Ірына. Прасторава-часавая апазіцыя як сэнсаўтваральная дамінанта зборніка вершаў “Ксты” Рыгора Барадуліна	12
Падстаўленка Віталь. Вобраз чарадзеяна-міфічнага выратавальніка ў казках Уладзіміра Караткевіча	17
Ляшэнка Алена. Не адбірайце ў чалавека радасць: Аповесць-эсэ “Крыж на зямлі і поўня ў небе” Віктара Карамазова	20
Лаўрык Таццяна. Дакументальныя матэрыялы ў даследаванні творчасці пісьменніка Леаніда Дайнекі	24
Трус Мікола. Беларуская швейкіяна Яраслава Гашака: Канец 1920 – пачатак 1930-х гг.	27

МОВЫ РЫСЫ НЕПАЎТОРНЫЯ

Дзятко Дзмітрый. Канцэпцыя анатаванага бібліяграфічнага паказальніка кваліфікацыйных даследаванняў у галіне беларускага мовазнаўства	31
Старычонок Васіль. Лексіка-семантычнае поле дэструкцыі ў беларускай мове	36
Міхайлаў Павел, Цяслюк Наталля. Запаведнік моўнай і духоўнай культуры ў навуковым лёсе Мікіты Талстога: Да 100-годдзя з дня нараджэння вучонага	40
Самуйлік Яраслаў, Брышцен Дзмітрый. Гаворка вёскі Павіцце Кобрынскага раёна: гісторыка-лінгвістычны аспект. <i>Заканчэнне</i>	43
Мацкевіч Вікторыя. Запазычэнні ў банкаўскай тэрмінасістэме беларускай мовы	46
Зразікава Валянціна. Жыццё, знітаванае з роднай мовай: Да юбілею Ганны Кулеш	49
Масленікава Святлана, Пракопчык Юлія. Семантычная класіфікацыя кампаратыўных фразеалагізмаў у нямецкай і беларускай мовах	50

ШЛЯХІ АСВЕТНІЦТВА

Да 35-годдзя кафедры рыторыкі і метадзікі выкладання мовы і літаратуры філалагічнага факультэта Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта
Акушэвіч Андрэй, Таяноўская Ірына. Супрацоўніцтва, сутворчасць, садружнасць: 3 гісторыі кафедры

рыторыкі і метадзікі выкладання мовы і літаратуры філалагічнага факультэта Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта	53
Праскаловіч Вольга. Рэалізацыя прынцыпу камунікатыўнасці ў працэсе навучання кітайскіх студэнтаў беларускай мове як замежнай	56
Саматыя Ірына. Практыкаарыентаваны падыход да навучання беларускай мове ў сярэдніх агульнаадукацыйных установах	59
Саўко Іна. Сістэматызацыя і паглыбленне ведаў па марфеміцы і словаўтварэнні: Марфемныя спосабы словаўтварэння (X клас)	62

МЕТОДЫКА І ВОПЫТ

Доўгаль Дзмітрый, Караткевіч Вячаслаў. Алімпіядны практыкум (XI клас)	66
Лойша Таццяна. Марскі бой: Гульня па творчасці Мар’яна Дуксы	70
Ганчарэнка Кацярына. Уладзімір Караткевіч: Сюжэт твораў і біяграфія (IX клас)	72
Карпечына Таццяна. Апытанне па аповесці “Дзікае паляванне караля Стаха” Уладзіміра Караткевіча	74

НАЦЫЯНАЛЬНАЯ І СУСВЕТНАЯ КУЛЬТУРА

Шапран Сяргей. Забытыя імёны: Як звалі мастакоў Алейнікава і Розанава і хто быў аўтарам сяброўскага шаржа на Лынькова?	77
Клімовіч Людміла. Сцэнічнае спасціжэнне твораў Уладзіміра Караткевіча	82
Урублеўскі Вадзім. Нарыс вайскавай генеалогіі Беларусі часоў Расійскай імперыі: Ніжнія вайсковыя чыны	87
Луань Ін. Кітайскія святочныя абрады	90
Чжэн Сяасюй. Журавель – этнакультурны сімвал Кітая	93

Крыжаванка. Целеш Л. Красавіцкія карацелькі (96).
Каляндар памятных датаў і юбілейных дзён на 2023 год.
 Май (19, 39).

У адпаведнасці з заканадаўствам аўтары нясуць адказнасць за данаднасць прыведзеных у артыкуле фактаў і звестак. Рэдакцыя пакідае за сабой права друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не падзяляючы пункту гледжання аўтара.

Пры перадруку спасылка на “Роднае слова” абавязковая.

Дасылаючы матэрыялы для публікацыі ў нашым часопісе, аўтары тым самым перадаюць выдаўцу невыключныя маёмасныя правы на ўзнаўленне, распаўсюджванне, паведамленне для ўсеагульнага ведама і іншыя магчымыя спосабы выкарыстання твора без абмежавання тэрыторыі распаўсюджвання (у тым ліку ў электроннай копіі часопіса), а таксама даюць згоду на апрацоўку персанальных звестак.

Патрабаванні да афармлення матэрыялаў і ўмовы прыняцця матэрыялаў для аспірантаў гл. на сайце chronica.rod-slova.by.
 Калі не пазначана інашае, то ілюстрацыйны матэрыял (фотаздымкі, графікі, табліцы, рэпрадукцыі) пададзены аўтарам / аўтарамі артыкула.

Паводле падатковага заканадаўства выдавецтва пры налічэнні ганарару падае звесткі пра даходы аўтараў незалежна ад факта атрымання грошавых сродкаў на рукі. Для таго каб ганарар не налічаўся, аўтар можа адмовіцца ад яго, прыклаўшы да матэрыялу, які дасылаецца ў рэдакцыю, заяву.

Спампаваць заяву можна на сайце часопіса.

Вікторыя МАЦКЕВІЧ,
аспірант кафедры тэарэтычнага і славянскага мовазнаўства
філалагічнага факультэта Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта

ЗАПАЗЫЧАННІ Ў БАНКАЎСКАЙ ТЭРМІНАСІСТЭМЕ БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ

УДК 811.161.3'33

Мэта артыкула заключаецца ў вывучэнні банкаўскай тэрмінасістэмы беларускай мовы, а менавіта разглядаецца пытанне запазычанняў у галіне банкаўскай справы. Вылучаюцца тэрміны, якія ў свой час былі запазычаны ў банкаўскую тэрмінасістэму беларускай мовы з англійскай, нямецкай, французскай, італьянскай, лацінскай, польскай і грэчаскай моў.

Ключавыя словы: *лексіка, тэрмінасістэма, тэрмін, банкаўская лексіка, запазычанні.*

The article is devoted to the study of the banking term system of the Belarusian language, namely the issue of borrowings in the field of banking. The terms that were borrowed into the banking term system of the Belarusian language from English, German, French, Italian, Latin, Polish and Greek are distinguished.

Ва ўмовах глабальнай інфарматызацыі грамадства адным з галоўных сродкаў інфармавання вялікай аўдыторыі выступаюць мультымедыйныя інтэрнэт-рэсурсы – сродкі масавай інфармацыі. Інтэрнэт даўно стаў адной з асноўных крыніц атрымання навін і прасторай для зносін. І таму невыпадкова, што пранікненне з інтэрнэту банкаўскіх тэрмінаў у жыццё мільёнаў людзей прыводзіць да шырокага распаўсюджвання гэтых тэрмінаў не толькі сярод тых, хто прафесійна заняты ў банкаўскай сферы, але і сярод тых, хто звязаны з ёй апасродкавана. На сучасным этапе ў тэрміналагічным полі мовы банкаўскай справы адбываюцца розныя працэсы, з якіх вельмі важны працэс запазычвання.

Пранікненне іншамоўных тэрмінаадзінак у банкаўскую тэрмінасістэму беларускай мовы абумоўлена супрацоўніцтвам беларускай банкаўскай сістэмы з банкаўскімі сістэмамі еўрапейскіх дзяржаў. Вакуум, які склаўся ў нашай банкаўскай тэрмінасістэме, паступова запаўняецца тэрмінамі з англійскай, французскай, італьянскай, нямецкай, польскай, грэчаскай і лацінскай моў.

Мы прааналізавалі матэрыялы сайта БЕЛТА (70 артыкулаў банкаўскай тэматыкі, якія з'яўляліся з 2011 да 2022 г.) і выявілі 112 запазычаных тэрмінаў банкаўскай сферы.

На фарміраванне і папаўненне як усёй эканамічнай тэрмінасістэмы, так і банкаўскай непасрэдна ўплываюць працэсы міжнароднага супрацоўніцтва. Таму значную групу запазычанняў складаюць англіцызмы. Да запазычаных з англійскай мовы банкаўскіх тэрмінаў адносяцца: *аўтрайт, бартар, бізнес, дысконт, каверынг, камбізм, каф, своп, фішынг, лізінг, сюрвеер, эквайрынг, факторынг, грэйс-перыяд, венчурны, кансалтынг, сейф, ф'ючарс, банкноты, авердрафт, андэррайтынг, форвард, трэйдар,*

ваўчар, грант, клірынг, хайрынг, бенефіцыяр, брокер, дылер, дылінг, лагін, інсайдар, спонсар, травелерсчэк, холдынг, пенс, дайм, еўракард, кансолі [2].

Ужыванне гэтых тэрмінаў можна адлюстраваць наступнымі прыкладамі з сайта БЕЛТА: *Прынятае раішэнне таксама створыць умовы для развіцця тэрміновага рынку з выкарыстаннем вытворных фінансавых інструментаў (форварды, валютныя ф'ючарсы, валютныя апцыёны, свопы) (10.01.18); Наспелі два важныя пытанні. Першае – блакіраванне фішынгавых сайтаў (17.11.20); Традыцыйна цікавасць да мерапрыемстваў Argus праяўляюць трэйдары, стывідоры, сюрвееры, экспедытары, брокеры (31.07.19); для банкаў, якія аказваюць паслугі інтэрнэт-эквайрынг, устанавіваецца абавязак... (31.07.21); адтэрміноўка не большая за паўгода, а па авердрафтным крэдыце... можна прадоўжыць тэрмін пагашэння да года (1.07.22); Сістэмы гэтых агенцтваў выкарыстоўваюцца ў дылінг-румах замежных банкаў і інвестыцыйных кампаній: дылеры і брокеры бачаць усю інфармацыю... (8.09.20); аб недапушчальнасці ажыццяўлення здзелак з інсайдарамі або здзелак у інтарэсах інсайдараў... (30.08.13).*

Сярод іншамоўных банкаўскіх тэрмінаў шматлікую групу складаюць лацінізмы: *аблігацыя, актыў, дэпазіт, дэнамінацыя, дэфляцыя, дэфіцыт, інфляцыя, камерцыя, канвертацыя, кліент, дэбітор, курс, інспекцыя, ліквідны, манета, навацыя, пасіў, прафіцыт, працэнт, ліцэнзія, рэвізія, рэмісія, кліент, эмісія, санкцыя, індэкс, індэксацыя, каэфіцыент, сесія, прыватызацыя, намінал, агент, эквівалент, кампенсацыя, субсідыя, трансакцыя, аперацыя, санацыя, крызіс, рэквізіт, філіял* [2]. Прыклады ўжывання ў матэрыялах сайта БЕЛТА запазычанняў з лацінскай мовы: *Ліміт аб'ёму эмісіі аблігацый Бан-*

ка развіцця ў 2022 годзе павялічаны да Br5 млрд (24.08.22); 3 пачатку года тэрміновыя рублёвыя **дэпазіты** насельніцтва выраслі больш як на 10 працэнтаў (9.08.22); Абмен банкнотаў узору 2000 года на банкноты і **манеты** ўзору 2009 года будзе ажыццяўляцца без абмежаванняў і без спагнання ўзнагароджвання ў адпаведнасці з устаноўленым маштабам **дэнамінацыі** (23.08.22); Выплаты **індэксацыі**... складуць у кастрычніку Br337 тыс (17.10.11); Абменьвацца будуць банкноты ўзору 2000 года **наміналамі** ад Br100 і вышэй (23.08.22); Не чакаючы надыходу **крызісу**, дырэктар... мае права першым ініцыяваць **санацыю** (27.04.22); ...дай мне або танны **крэдыт**, або **субсідыю** з бюджэту (27.03.20); значэнне **каэфіцыента** даступнасці аўтаматызаванай сістэмы міжбанкаўскіх разлікаў НБРБ для банкаў склала 100 працэнтаў (22.07.22); Гэта будзе сядзейнічаць... забеспячэнню збалансаванасці **актываў і пасіваў** (5.11.19) і інш.

“У лексікалогіі, – як піша Г. Ціванова, – прынята адмяжоўваць лацінізмы ад італьянізмаў і галіцызмаў. Хаця і адны і другія паходзяць з той жа тэрыторыі, да першых адносяцца даўнія запазычаныя, да другіх – тыя, што прыйшлі не раней за XVIII–XIX стст. І тут мы сутыкаемся з праблемай, паколькі ніхто не можа дакладна назваць дату засваення лексемы, гэтак жа як ніхто не аспрэчвае, што італьянская і французская мовы ўтварыліся на аснове народна-гутарковай латыні” [8]. У розных даведніках можна сустрэць розныя звесткі, напрыклад у “Слоўніку іншамовных слоў” А. Булькі: “**банк** (фр. *banque* ад іт. *banco* = лаўка)” [2, т. 1, с. 203]. “Адной з адрознівальных рыс з’яўляецца націск, які ў італьянізмах (у адрозненне ад галіцызмаў) на неапошнім складзе” [8].

Да італьянізмаў у банкаўскай тэрмінасістэме беларускай мовы адносяцца наступныя тэрміны: **банк**, **валюта**, **сальда**, **каса**, **сконта**, **фірма**, **інкасацыя**, **інкаса**, **інкасатар** [2]: **Аперацыі** па куплі замежнай **валюты** для папаўнення **золатавалютных рэзерваў Нацбанк** будзе **праводзіць** у выпадку **ўстойлівага перавышэння** яе **прапанавання над попытам** на **ўнутраным валютным рынку** (5.11.19); **Чакаецца пашырэнне паслуг банкаў у брокерскай дзейнасці** (5.11.19); **сальда ў гандлі складваецца гістарычна высокае** (6.09.22); 3 такім прагнозам **выступіла нарвежская кансалтынгавая фірма Rystad Energy** (9.03.22) і інш.

Невялікую групу запазычанняў складаюць словы грэчаскага паходжання: **іпатэка**, **анатацызм**, **эканомія**, **крызіс**, **сіндыкаваны** [2]: **Банк развіцця Беларусі прыцягнуў сіндыкаваны крэдыт** (23.04.18); у **поўнай меры рэалізаваць па-**

тэнцыял іпатэкі (16.06.22); **не чакаючы надыходу крызісу** (27.04.22) і інш.

Як адзначае Т. Мальцава, “французскія запазычаныя папоўнілі слоўнік беларускай мовы таксама і за кошт фінансава-эканамічнай лексікі. Можна сказаць, што гэта параўнальна невялікая, але вельмі значная група галіцызмаў у беларускай лексічнай сістэме” [5, с. 232]. Да іх адносяцца **аванс**, **вірамент**, **крэдытаваць**, **рамбурс**, **рэпорт**, **авуары**, **акрэдытыў**, **акцыя**, **акцыянер**, **боны**, **дэвіза**, **дэпорт**, **купон**, **маржа**, **прэфікс**, **ламбард**, **сертыфікат**, **пароль**, **франк**, **купюра**, **сантым**, **мільем**, **аваль**, **арбітражор**, **бюджэт**, **каціравацца**, **фінансы**, **фонд**, **пранангацыя**, **ліміт**, **ануітэт**, **тарыф**, **банкруцтва**, **банкёр**, **рэзідэнт**, **банкрут** [2]; **тэрміны**, якія даюць азначэнне **відаў плацяжоў па крэдытным дагаворы**: **дыферэнцыраваныя**, **ануітэтныя**, **плацяжы роўнымі долямі** (29.04.20); **пачынаюць скарачаць і свае доларавыя авуары** (14.10.21); **гэта класічны банкаўскі акрэдытыў**, **але з выкарыстаннем рахункаў біржы** (19.07.22); **акцыі ў каціравальных лістах відаць інвестару** (8.09.20); **Урад кампенсуе банкам з бюджэту працэнты па крэдытах прадпрыемствам легпрама** (17.02.21); **Аваль** **вэксалю азначае, што калі не заплаціць па вэксалі пакупнік-нерэзідэнт**, **гэта зробіць аваліруючы банк-нерэзідэнт** (20.02.15); **афіцыйны курс будзе каціравацца на адзінай гандлёвай сесіі** (17.10.11); **Кампенсацыя вызначана ў намеры розніцы паміж стаўкай рэфінансавання**, **павялічанай не больш як на 3 працэнтныя пункты маржы**, **і стаўкай па крэдыце ў намеры 5 працэнтаў гадавых** (17.02.21); **Выведзеныя з абарачэння купюры будуць прымацца з 1 верасня 2022 года па 31 снежня 2024 года** (23.08.22); **Прадставіць свае праекты ў Беларускі інавацыйны фонд заўнікі... могуць па 18 снежня** (5.12.19) і інш.

У артыкуле “Нямецкая мова як крыніца лексічных запазычанняў” А. Прыгодзіч падкрэслівае, што «актыўнае запазычванне слоў германскага паходжання адбывалася ў беларускай літаратурна-пісьмовай мове ў XIV–XVIII стст. Упершыню даволі вялікі спіс слоў нямецкага паходжання склаў акадэмік Я. Карскі. Даследчык адзначаў: “Немецкія слова часта маглі быць позаімаствораны і самастойна ў немцаў, тогды як белорусы іногды супрыкасальні с нымі непасрэдна; кой-какія слова маглі зайці от немцаў к белорусам и через посредство евреев...”» [6, с. 6]. 3 таго часу супрацоўніцтва нашых народаў працягваецца, адным з яго вынікаў з’яўляецца той факт, што ў банкаўскай лексіцы беларускай мовы запазычаны нямецкага паходжання складаюць асобную групу. Да іх адносяцца наступныя тэрміны: **біржа**, **вэксаль**, **гешэфт**,

гандаль, інвестыцыя, капітал, апцыён, крэдыт, блакіраваць, блакіроўка [2]: магчымасць атрымання іпатэчнага **крэдыту** (16.06.22); Беларуская валютна-фондавая **біржа** заключыла пагадненні з шэрагам міжнародных інфармацыйных агенцтваў (8.09.20); Пакупнік... вынісвае **вэксаль** на суму запазычанасці перад беларускім экспарцёрам (20.02.15); заканчваецца пераходны перыяд для рэалізацыі заключаных кантрактаў, пасля чаго **гандаль** поўнасю спыніцца (22.04.22); Таксама ў нас рэкордны прыток замежных **інвестыцый** (10.08.22); Статутны **капітал** ЕАБР складае \$7 млрд (8.08.22); умовы для развіцця тэрміновага рынку з выкарыстаннем вытворных фінансавых інструментаў (форварды, валютныя ф'ючарсы, валютныя **апцыёны**, свопы) (10.01.18) і інш.

На прасторах сайта інфармацыйнага агенцтва БЕЛТА таксама ўжываюцца іншамоўныя лексемы з польскай мовы: ...немагчыма атрымаць **грошы** кліентаў за пастаўленую прадукцыю ў доларах (14.10.21); Калі была пройдзена строга **аўтэнтыфікацыя**, то фізічная асоба можа заказаць вытпіску ў пісьмовай або электроннай форме (1.07.22); Далей **вэксаль** павінен быць аваліраваны банкам-нерэзідэнтам, каб знізіць **рызыкі** неаплаты **вэкселя** пры надыходзе тэрміну плацяжу па ім (20.02.15); атрымлівае грошы на свой **рахунак** (20.02.15); Для ацэнкі **рызык** плануецца выкарыстоўваць сістэму паказчыкаў (15.11.21) і інш.

Адаптаваныя ў адпаведнасці з беларускімі фанетычнымі і марфалагічнымі нормамаі запазычанні банкаўскай сферы актыўна ўключаюцца ў дэрывацыйныя працэсы: на базе такіх тэрмінаадзінак па словаўтваральных мадэлях беларускай мовы ўтвараюцца новыя найменні. Ад асобных тэрмінаў узнікаюць аднакаранёвыя словы: **банк** → **банкаўскі** → **банкінг** → **банкір**; **спонсар** → **спонсарскі**; **фінансы** → **фінансіст** → **фінансавы** → **фінансаваць** → **фінансаванне** → **прафінансаваць**; **крэдыт** → **крэдытор** → **крэдытны** → **крэдытаваць** і інш.

Ва ўмовах цеснага ўзаемадзеяння запазычаных тэрмінаў з беларускімі моўнымі адзінкамі назіраецца з'ява сінаніміі. На сайце БЕЛТА выяўлены наступныя беларускія і запазычаныя банкаўскія тэрміны, якія ўтвараюць сінанімічную пару, што склала 6% ад усёй колькасці выяўленых банкаўскіх тэрмінаў: **дэпазіт** – **рахунак**, **авуары** – **маёмасць**, **прафіцыт** – **лішак**, **дэфіцыт** – **недахоп**, **імпорт** – **увоз**, **кліент** – **карыстальнік**, **крэдыт** – **запазычанасць**.

Прааналізаваўшы 70 артыкулаў сайта БЕЛТА, мы зрабілі наступныя высновы наконт ужывання ў беларускай мове запазычаных банкаўскіх тэрмінаў: большасць запазычанняў склалі тэр-

міны з лацінскай, французскай і англійскай моў. Перавагу лацінскіх тэрмінаў можна патлумачыць тым, што латынь была мовай сярэднявечнай навукі, яе вывучалі ў каталіцкіх і праваслаўных навучальных установах ВКЛ, таму і ў лексіцы, звязанай з банкаўскай дзейнасцю, шмат лацінізмаў, запазычаных яшчэ ў Сярэдня вякі. Пранікненне вялікай колькасці запазычанняў з французскай і нямецкай моў, якое актыўна адбывалася ў XIV–XVIII стст., было абумоўлена геаграфічным становішчам Беларусі, праз тэрыторыю якой праходзілі грамадска-культурныя і гандлёва-эканамічныя шляхі. Заканамернае выкарыстанне англійскіх запазычанняў у сучасным беларускім жыцці звязана з міжнародным статусам англійскай мовы, з інтэрнацыяналізацыяй грамадскага жыцця, эканомікі, навукі. Такім чынам, беларуская банкаўская тэрміналогія ў значнай ступені ўзбагачаецца за кошт запазычанняў з іншых моў.

З'яўленне і замацаванне ў банкаўскай тэрміналогіі беларускай мовы запазычанняў з іншых моў можна лічыць заканамерным і важным фактам, які сведчыць аб развіцці сацыяльна-эканамічных і дзяржаўна-палітычных кантактаў паміж народам нашай краіны і іншымі краінамі. У сістэме сучаснай беларускай банкаўскай тэрміналогіі, што склалася на аснове шырокага і ўсебаковага выкарыстання ўсіх магчымых рэсурсаў беларускай мовы, запазычання з'яўляюцца яе неад'емнай арганічнай часткай.

Спіс літаратуры

1. **Беларуская мова** : (прафесійная лексіка) : у 3 ч. / Л. А. Гіруцкая [і інш.] ; Беларус. нац. тэхн. ун-т ; кафедра бел. і рус. моў. – Мінск, 2015. – Ч. 2. – 240 с.
2. **Булыка, А. М.** Слоўнік іншамоўных слоў : у 2 т. / А. М. Булыка. – Мінск : БелЭн, 1999.
3. **Кавалёва, Л. Я.** Англіцызмы ў тэрміналогіі сучаснай беларускай літаратурнай мовы / Л. Я. Кавалёва. – Гродна : ГрДУ, 2007. – 186 с.
4. **Малашук, І. М.** Беларуская мова. Прафесійная лексіка : вучэб.-метад. рэкамендацыі / І. М. Малашук. – Мінск : БІП, 2019. – 132 с.
5. **Мальцава, Т. А.** Французскія запазычання ў беларускай мове / Т. А. Мальцава. – Мінск : БДУ, 2010. – 335 с.
6. **Прыгодзіч, А. А.** Нямецкая мова як крыніца лексічных запазычанняў / А. А. Прыгодзіч // Чаловек в социокультурном измерении. – 2020. – № 1. – С. 12–18.
7. **Тлумачальны слоўнік беларускай літаратурнай мовы**. – Мінск : БелЭн, 2002. – 784 с.
8. **Ціванова, Г. К.** Банкаўская лексіка раманскага паходжання / Г. К. Ціванова // Беларуская мова : тэрміналогія і тэрміназнаўства : зб. артыкулаў па матэр. навук. чытанняў, Мінск, 26 крас. 2019 г. – Мінск, 2019. – С. 204–208.
9. **Белорусское телеграфное агентство (БЕЛТА)** [Электронны ресурс]. – Режим доступа: <https://blr.belta.by/>. – Дата доступа: 10.10.2022.